

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

Factors Affecting Problems in Accounting Service of the Accounting Offices in Southern Area

ปรศนีย์ กายพันธ์^{1*} สุพินดา โจนส์¹ และอาอีชะ บิลละเต๊ะ¹
Prassanee Kaiyaphan^{1*}, Supinda Jones¹ and Araeshah Billatah¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ 2) ศึกษาปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ โดยทำการศึกษาจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของสำนักงานบัญชีในภาคใต้ จำนวน 410 สำนักงาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังประชากรที่ศึกษาได้แบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 148 ชุด คิดเป็นร้อยละ 36.10 ของประชากร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลมากที่สุด รองลงมาเป็นความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากร และเป็นความรู้ด้านการวางระบบบัญชี โดยปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ พบว่า สำนักงานบัญชีมีปัญหาด้านการติดต่อประสานงานกับลูกค้ามากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและปัญหาด้านการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี และผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของสำนักงานบัญชีด้านจำนวนลูกค้า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ซึ่งได้แก่ ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและการวางแผนภาษีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัญหาในการให้บริการด้านบัญชี สำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

Abstract

This research is a study of problems in accounting services of accounting offices in the southern region. The purposes of this study are: 1) To study the knowledge of bookkeepers in accounting offices in the southern region, 2) To study the problems of accounting services of accountants in accounting offices in the southern region, and 3) To study problems in accounting services of Southern Accounting Offices. The populations used in the study were 410 professional accountants in accounting service of the accounting offices in Southern Thailand. The questionnaire was used as a research tool. The researcher collected data by sending a mail questionnaires. The study populations consisted of 148 respondents (36.10% of the population). The data were analyzed by means of mean ($\bar{x}$) and multiple regression analysis. The results showed that accountants had the most knowledge in corporate registration. Knowledge in tax planning and knowledge in accounting system was the second and the third respectively. Moreover, accounting problems of the accountants revealed that the offices had the most difficulty about contact the coordinator with customer. More problems in a continual self - improvement and operational problems of bookkeepers were in second and third respectively. Furthermore, the study of the factors

¹ อ., สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา 90000

¹ Lecturer, Accountancy Branch, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Srivijaya, 90000

* Corresponding author: Tel.: 074-317176. E-mail address: prassanee93@hotmail.com

affecting accounting problems found that the factor was related to the nature of the accounting office about the number of customers. In addition, factors related to the professional knowledge of accountants were knowledge of accounting systems, knowledge of auditing and tax planning at significant level of 0.05.

Keywords: Problems in Accounting Service, Accounting Offices in Southern Area

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีโดยจะต้องเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี โดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้อง ซึ่งผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะต้องรับผิดชอบและควบคุมดูแลผู้ทำบัญชี ให้ทำบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามหลักกฎหมายภาษีเมื่อทำบัญชีและนำเสนองบการเงินเรียบร้อยแล้ว ก็ต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเข้ามาตรวจสอบการจัดทำบัญชีและงบการเงินดังกล่าวว่าถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีหรือไม่เมื่อผู้สอบบัญชีรับรองงบการเงินแล้ว บริษัทจึงจะสามารถนำส่งงบการเงินดังกล่าวต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากร รวมถึงบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทได้ เนื่องจากสภาพการณ์ที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการบัญชี จึงทำให้การประกอบวิชาชีพทางการบัญชี มีความสำคัญและจำเป็นกับธุรกิจประกอบกับในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจแขนงต่าง ๆ มีการเจริญเติบโต ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันกันมากขึ้นทำให้ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานมุ่งความสนใจไปทางด้านการจัดการ การตลาด และเลือกให้สำนักงานบัญชีเข้ามาดูแลงานบัญชี ทั้งนี้ เพื่อการทำบัญชีที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารและจะได้มุ่งความสนใจไปยังด้านอื่นของกิจการ สำนักงานบัญชีจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้ผู้ประกอบการตัดสินใจเลือกใช้ใช้บริการ

การปฏิบัติงานทางด้านบัญชีในปัจจุบันดำเนินการภายใต้กรอบของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำและนำเสนองบการเงินให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ซึ่งในปัจจุบันมีการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชีบางฉบับเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้านบัญชีมากยิ่งขึ้น โดยบางฉบับมีการประกาศใช้ไปแล้วเมื่อมี 2559 และบางฉบับมีการปรับปรุงและจะมีผลบังคับใช้ในปี 2560 นี้ ซึ่งการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีความจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลดังกล่าวเพื่อลดปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีให้ลดน้อยลง จากข้อมูลของสำนักกำกับดูแลธุรกิจ พบข้อบกพร่องในการทำบัญชีของธุรกิจรับทำบัญชีอยู่ในอัตราสูง เช่น ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินโดยแสดงรายการในงบการเงินไม่เป็นไปตามแบบรายการย่อ หรือแสดงรายการไม่ตรงตามหมวดหมู่ตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน การแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนไม่สอดคล้องกับหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นต้น [1] เมื่อเป็นเช่นนี้จะทำให้งบการเงินของกิจการไม่ถูกต้อง ผู้ใช้งบการเงินเกิดการตัดสินใจผิดพลาดและส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชีด้วยเช่นเดียวกัน

ดังนั้น เพื่อให้มีการตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาในการให้บริการทางบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพบัญชีเพื่อให้สำนักงานบัญชีเหล่านั้นมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวไปสู่การเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

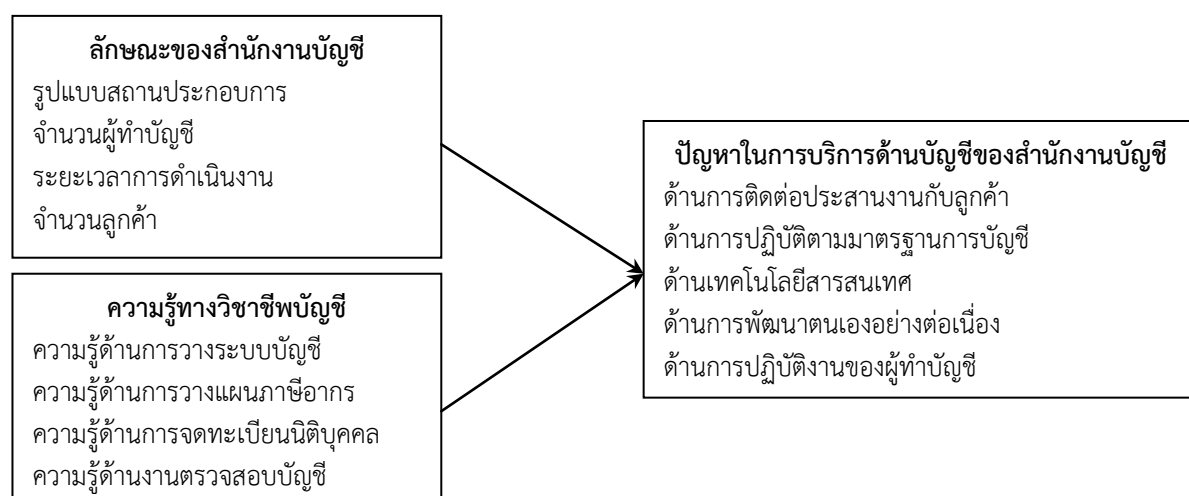
สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานบัญชีส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้
2. ปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดว่านิติบุคคลต้องมีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดนับแต่วันเริ่มทำบัญชี โดยต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วนและจัดให้มีผู้จัดทำบัญชีที่มีคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีประกาศกำหนดซึ่ง นิติบุคคลอาจมีการจัดทำบัญชีโดยบุคลากรภายในหน่วยงานหรืออาจมีการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ทั้งนี้ เพื่อการทำบัญชีที่ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ รวมถึงเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหาร และจะได้มุ่งความสนใจไปยังด้านอื่นของกิจการ [2]

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ให้ความหมายของวิชาชีพบัญชีว่า เป็นวิชาชีพด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ซึ่งสำนักงานบัญชีเองได้มีการเปิดให้บริการตามวิชาชีพเหล่านี้ ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจึงต้องมีความรู้ทางด้านวิชาชีพเหล่านี้ตามไปด้วย จากการศึกษา งานวิจัยของสุภาพร เฟ่งพิศ [3] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษามีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชี ในขณะที่อายุและประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาการเปิดดำเนินงานและจำนวนลูกค้าที่ให้บริการไม่มีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชี การเปรียบเทียบการใช้ความรู้ที่มีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชี ได้แก่ การใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีบริหาร และการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีมีผลต่อปัญหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานงานกับลูกค้า ด้านการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำบัญชี และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี ในขณะที่การศึกษางานวิจัยของแสงระวี อยู่ทอง [4] ซึ่งศึกษาเรื่องรูปแบบและปัญหาในการให้บริการของสำนักงานบัญชีในประเทศไทยพบว่า ปัญหาในการให้บริการทางด้านการตลาดบริการและด้านการเงินอยู่ในระดับน้อย ส่วนในด้านการจัดการ มีระดับปัญหามากกว่า สำนักงานบัญชีที่มีข้อมูลพื้นฐานที่แตกต่างกัน ได้แก่ รูปแบบของธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาดำเนินการ จำนวนบุคลากร และจำนวนลูกค้า มีปัญหาในการให้บริการของสำนักงานบัญชีที่ต้องการไม่แตกต่างกัน และการศึกษางานวิจัยของมาริษา ทิพย์อักษร [5] ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ปัญหาของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปัญหามากกว่า ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบในการทำบัญชี ปัญหาด้านการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านภาษีอากร ด้านลูกค้า ด้านมาตรฐานการบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ได้ศึกษาจากผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในภาคใต้ซึ่งมีขนาดประชากรจำนวนทั้งสิ้น 410 สำนักงาน [7] โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยซึ่งมีการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 30 ราย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) [6] ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .890 ซึ่งเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.00-1.00 ยิ่งใกล้ 1.00 ยิ่งมีความเชื่อมั่นสูง [8] การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรทั้งหมด 410 ราย ซึ่งได้แบบสอบถามตอบรับกลับมาจำนวน 148 ชุด คิดเป็น 36.10 % ของจำนวนประชากรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) สำหรับแปลผลปัญหาในการให้บริการทำบัญชีของสำนักงานบัญชีและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistic) โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดกลุ่มปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากร ความรู้ด้านการจดทะเบียนบริษัท ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีเพื่อพิจารณาว่าในแต่ละปัจจัยประกอบด้วยตัววัดใดบ้าง โดยการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity จากนั้นสกัดปัจจัยเพื่อจัดกลุ่มตัวแปรใหม่และทำการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยมาเข้าสมการถดถอยเพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

สรุปผลและการอภิปรายผล

1. ความรู้ทางด้านวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้พบว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า

1.1 ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ค่าเฉลี่ย 4.21 โดยผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำให้ลูกค้าเตรียมเอกสารและหลักฐานเพื่อใช้ในการจดทะเบียน มีความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล โดยการแนะนำรูปแบบการจดทะเบียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธุรกิจของลูกค้าและมีความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งกิจการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการให้ลูกค้าอยู่เสมอ ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีจำแนกตามความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล (n=148)

ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการใช้ความรู้
1. มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำให้ลูกค้าเตรียมเอกสารและหลักฐานเพื่อใช้ในการจดทะเบียน	4.43	.597	มาก
2. มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำรูปแบบการจดทะเบียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธุรกิจของลูกค้า	4.14	.504	มาก
3. มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งกิจการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการให้ลูกค้าอยู่เสมอ	4.07	.716	มาก
รวม	4.21	.606	มาก

1.2 ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากร มากเป็นอันดับ 2 ค่าเฉลี่ย 4.20 โดยผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยใช้ความรู้ในการกำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อการเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และเสียเป็นจำนวนน้อยที่สุด โดยไม่หลีกเลี่ยงภาษีอากร มีความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการวิเคราะห์ทางการเงินของกิจการในการให้คำปรึกษาเพื่อวางแผนภาษีและมีความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยใช้ความรู้ในการกำหนดประเด็นภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะวางแผนภาษีอากร ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีจำแนกตามความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากร (n=148)

ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการใช้ความรู้
1. มีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการกำหนดประเด็นภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะวางแผนภาษีอากร	4.15	.486	มาก
2. มีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการกำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อการเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และเสียเป็นจำนวนน้อยที่สุด โดยไม่หลีกเลี่ยงภาษีอากร	4.24	.587	มาก
3. มีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการวิเคราะห์งบการเงินของกิจการในการให้คำปรึกษาเพื่อวางแผนภาษี	4.20	.624	มาก
รวม	4.20	.566	มาก

1.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านการวางระบบบัญชี เป็นอันดับ 3 ค่าเฉลี่ย 4.14 โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดผังแสดงการเดินทางของข้อมูล เอกสารรวมถึงพิจารณาการเดินทางของเอกสารต่าง ๆ ว่ามีการเดินทางไปแหล่งที่เกี่ยวข้องถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่เริ่มออกเอกสารจนสิ้นสุดกระบวนการไม่ว่าจะเป็นใบส่งของ ใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงิน หรือการออกเอกสารด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความรู้ด้านการวางระบบบัญชีโดยการกำหนดผังบัญชีและรหัสบัญชีเพื่อช่วยให้การจัดทำบัญชีสะดวกต่อการพิจารณารายการค่าให้ถูกต้องและรัดกุมยิ่งขึ้นและมีความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไป ได้แก่ ขั้นตอนในการออกเอกสาร การอนุมัติ การเบิก จ่ายเงินการบันทึกรายการบัญชี หากพบว่าขั้นตอนใดซ้ำซ้อน หรือไม่มีความจำเป็นทำให้เกิดความยุ่งยากเสียเวลาก็จะตัดรายการหรือขั้นตอนนั้นออกไป ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี จำแนกตามความรู้ด้านการวางระบบบัญชี (n=148)

ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี
1. มีการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดผังบัญชี และรหัสบัญชี เพื่อช่วยให้การจัดทำบัญชีสะดวกต่อการพิจารณารายการค่าให้ถูกต้องและรัดกุมยิ่งขึ้น	4.22	.648	มาก
2. มีการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดผังแสดงการเดินทางของข้อมูล เอกสาร รวมถึงพิจารณาการเดินทางของเอกสารต่าง ๆ ว่ามีการเดินทางไปแหล่งที่เกี่ยวข้องถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่เริ่มออกเอกสารจนสิ้นสุดกระบวนการไม่ว่าจะเป็นใบส่งของ ใบกำกับภาษี ใบเสร็จรับเงิน หรือการออกเอกสารด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์	4.28	.593	มาก
3. มีการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการแยกประเภทงานบัญชี การเงิน งบการเงิน มีการกำหนดรูปแบบงานบัญชีตามประเภทของการดำเนินงาน และแนวทางการจัดทำรายการต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร	4.06	.810	มาก
4. มีการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดรูปแบบของสมุดบัญชีต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายบัญชีและนโยบายของกิจการ โดยคำนึงถึงการตรวจสอบ และการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี	3.90	.754	มาก
5. มีการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไป ซึ่งได้แก่ ขั้นตอนในการออกเอกสาร การอนุมัติ การเบิก จ่ายเงินการบันทึกรายการบัญชี หากพบว่าขั้นตอนใดซ้ำซ้อน หรือไม่มีความจำเป็นทำให้เกิด ความยุ่งยากเสียเวลาก็จะตัดรายการ หรือขั้นตอนนั้นออกไป	4.22	.578	มาก
รวม	4.14	.677	มาก

1.4 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชี เป็นอันดับ 4 ค่าเฉลี่ย 4.05 โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีโดยใช้ความรู้ในการสอบถามผู้บริหารและพนักงานเพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เหตุการณ์หลังวันสิ้นปีบัญชีที่สำคัญ หนี้สิน อาจเกิดขึ้นภายในหน้า และภาระผูกพัน ฯลฯ มีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เป็นไปอย่างมีเหตุผลของข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินว่าเป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงที่ผิดปกติ และมีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการตรวจทานเพื่อเป็นการยืนยันความจริง ความถูกต้อง ความแม่นยำ ความสมเหตุสมผลหรือความน่าเชื่อถือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการหาหลักฐานยืนยันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีจำแนกตามความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชี (n=148)

ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี
1. มีการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่บันทึกไว้ในสมุดบัญชี เช่น ใบกำกับสินค้า ใบเสร็จรับเงิน กรมธรรม์ประกันชีวิต สัญญาต่าง ๆ และใบสำคัญจ่าย ฯลฯ	3.93	1.067	มาก
2. มีการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการตรวจดูรายการที่ผิดปกติ ซึ่งอาจทำให้พบข้อผิดพลาดที่สำคัญได้ทั้งนี้โดยอาศัยความรู้ทักษะ และประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบเป็นสำคัญ เช่น รายการค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า โดยปกติจะมี 12 รายการ (12 เดือน) ถ้ามีรายการไม่ครบต้องติดตามให้ได้	3.94	1.070	มาก
3. มีการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีโดยการสอบถามผู้บริหารและพนักงาน เพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เหตุการณ์หลังวันสิ้นปีบัญชีที่สำคัญ หนี้สิน อาจเกิดขึ้นภายในหน้า และภาระผูกพัน ฯลฯ	4.24	.526	มาก
4. มีการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เป็นไปอย่างมีเหตุผลของข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินว่าเป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงที่ผิดปกติ	4.15	.599	มาก
5. มีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการตรวจทานเพื่อเป็นการยืนยันความจริง ความถูกต้อง ความแม่นยำ ความสมเหตุสมผลหรือความน่าเชื่อถือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการหาหลักฐานยืนยันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่	3.99	.865	มาก
รวม	4.05	.825	มาก

2. ปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้พบว่า สำนักงานบัญชีมีปัญหาด้านการติดต่อประสานงานกับลูกค้ามากที่สุด เป็นอันดับ 1 ค่าเฉลี่ย 2.67 โดยปัญหาที่พบจากการติดต่อประสานงานกับลูกค้า ได้แก่ ลูกค้าส่งเอกสารหลักฐานในการทำบัญชีล่าช้า ลูกค้าส่งเอกสารไม่ครบถ้วน/เอกสารสูญหาย และลูกค้าไม่ปฏิบัติตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอันดับที่ 2 คือ ปัญหาด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยปัญหาที่พบ ได้แก่ ผู้ทำบัญชีไม่ทราบข้อมูลการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีในแต่ละหน่วยงานจัด และผู้ทำบัญชีขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและสำนักงานบัญชีไม่มีการจัดสรรงบประมาณในการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้กับผู้ทำบัญชี และปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอันดับที่ 3 ของการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชี ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ค่าเฉลี่ย 2.44 ซึ่งปัญหาที่พบ ได้แก่ ผู้ทำบัญชีมีการปรับปรุงบัญชีไม่ถูกต้อง ผู้ทำบัญชีมีการวิเคราะห์รายการค้าผิดพลาด ผู้ทำบัญชีมีการจัดทำรายงานภาษีซื้อ-ภาษีขายไม่ทันกำหนดเวลาและผู้ทำบัญชีขาดความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาริษา ทิพย์อักษร [4] ซึ่งศึกษาปัญหาของผู้บัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปัญหาลำบาก คือ ด้านความรับผิดชอบในการทำบัญชี ปัญหาการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านภาษีอากร ด้านลูกค้า ด้านมาตรฐานการบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุภาพร เฟ่งพิศ [3] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานครพบว่า การเปรียบเทียบการใช้ความรู้ที่มีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชี ได้แก่ การใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีบริหาร และการใช้ความรู้ด้านการวางแผนบัญชีมีผลต่อปัญหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานงานกับลูกค้า ด้านการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำบัญชี และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี

จากประเด็นการศึกษาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ประเด็นปัญหาส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่เกิดจากการติดต่อประสานงานกับลูกค้าซึ่งลูกค้าไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชี ทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีสูญหาย ไม่มีความเข้าใจระบบภาษี ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้สำนักงานบัญชีนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริงนั้น สำนักงานบัญชีอาจต้องมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารให้กับลูกค้าเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นหรือมีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่ลูกค้า ในการจัดเก็บเอกสารเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเยี่ยมลูกค้าเพื่อสอบถามความก้าวหน้าในการจัดเก็บเอกสาร การตรวจผลการดำเนินงานของลูกค้าเพื่อวางแผนการจ่ายภาษี และปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพบว่า ส่วนใหญ่พนักงานบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานมักจะลาออกไปเปิดสำนักงานบัญชีของตนเองและรับงานของตนเองทำให้สำนักงานบัญชีต้องรับพนักงานใหม่อยู่เสมอ การปฏิบัติงานจึงไม่ต่อเนื่อง พนักงานใหม่ส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์เป็นเด็กนักศึกษาจบใหม่ซึ่งเนื้อหาบางประเด็นไม่เคยเรียนมาหรือเรียนมาแล้วไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานจริงได้ สำนักงานบัญชีอาจต้องมีการทำสัญญาว่าจ้างพนักงาน กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาเพื่อรับนักศึกษาเข้ามาฝึกงานและทำสัญญาเพื่อจ้างต่อเป็นพนักงาน รวมถึงการทำข้อตกลงกับสถานศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการสอนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ การเข้าร่วมทำกิจกรรมกับสถานศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานบัญชีส่งผลต่อปัญหาในการบริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานบัญชีกับปัญหาในการบริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

ลักษณะของสำนักงานบัญชี	ปัญหาในการบริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชี			
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	2.600	.174	14.929	.000
รูปแบบของสำนักงานบัญชี (TYPE)	.000	.001	-1.362	.175
จำนวนพนักงานบัญชี (PEO)	.024	.016	1.485	.140
ระยะเวลาการเปิดดำเนินงานของสำนักงานบัญชี (TIM)	-.003	.004	-.652	.515
จำนวนลูกค้าของสำนักงานบัญชี (CUS)	.236	.119	1.985	.049*
R Square	.060			
Adjusted R Square	.020			
Maximum VIF	1.708			

**p < .05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะของสำนักงานบัญชีด้านจำนวนลูกค้าของสำนักงานบัญชีส่งผลต่อปัญหาในการบริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ($\beta_4 = .236, p < .05$) ในทิศทางเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า ถ้าจำนวนลูกค้าของสำนักงานมีจำนวนมากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำบัญชีของสำนักงานจะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้ามหากจำนวนลูกค้าของสำนักงานบัญชีมีจำนวนน้อยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำบัญชีของสำนักงานก็จะลดลงตามไปด้วย ในขณะที่ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานบัญชีในประเด็นอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ รูปแบบของสำนักงานบัญชี จำนวนพนักงานบัญชีและระยะเวลาการเปิดดำเนินงานของสำนักงานบัญชีไม่ส่งผลต่อปัญหาในการบริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชี สมการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

$$\text{PROB} = \beta_{01} + \beta_{4}\text{CUS}$$

2. ปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ การวิเคราะห์องค์ประกอบของความรู้ทางวิชาชีพบัญชีโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบวิธีตัวประกอบหลักปัจจัย (Principal Components Factoring) ได้ปัจจัยร่วม 6 องค์ประกอบ ซึ่งในขั้นแรก ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด 16 ตัวแปรเพื่อนำไปสร้างปัจจัยร่วมหรือลดจำนวน ตัวแปรโดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้ค่า Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity

องค์ประกอบของความรู้	KMO	Chi-Square	df	P-Value
ตัวแปร 16 ตัว	.556	633.292	120	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 การตรวจสอบความเหมาะสมโดยใช้ค่า Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ .556 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 และค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า ตัวแปรทั้ง 16 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

จากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) มีวัตถุประสงค์เพื่อได้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียวและมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ต่ำมากหรือใกล้ ๆ 0 ในปัจจัยร่วมอื่น โดยเลือกวิธีสกัดปัจจัยแบบวิธีตัวประกอบหลัก (Principal Components Factoring) ร่วมกับการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระโดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป ตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบนั้นต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) คิดตามค่าสมบูรณ์ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปและมีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ .3 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ค่าร้อยละความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าความแปรปรวน ของตัวแปร	ค่าร้อยละ ของความแปรปรวน	ค่าร้อยละสะสม ของความแปรปรวน
1	2.863	17.895	17.895
2	2.293	14.331	32.226
3	1.687	10.542	42.768
4	1.438	8.986	51.755
5	1.233	7.709	59.464
6	1.030	6.439	65.902

จากตารางที่ 7 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Accumulative Percentage of Variance) ของความรู้ทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไปมีอยู่ 6 ค่า แสดงว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจัดเป็นองค์ประกอบได้ 6 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความแปรปรวนและค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวนองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ สามารถอธิบายการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีได้ร้อยละ 65.90 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ต้องมีค่ามากกว่า 1 ขึ้นไปมีตัวแปรในองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ .3 ขึ้นไป จึงได้องค์ประกอบการใช้ความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี ความรู้ด้านจดทะเบียนนิติบุคคล และความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร ดังตารางที่ 8-10

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบด้านการวางระบบบัญชี

ด้านการวางระบบบัญชี	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1. การใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดผังบัญชีและรหัสบัญชีเพื่อช่วยให้การจัดทำบัญชีสะดวกต่อการพิจารณารายการค้าให้ถูกต้องและรัดกุมยิ่งขึ้น	.817
2. การใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดรูปแบบของสมุดบัญชีต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายบัญชีและนโยบายของกิจการโดยคำนึงถึงการตรวจสอบและการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี	.766
3. การใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไป ซึ่งได้แก่ ขั้นตอนในการออกเอกสาร การอนุมัติการเบิก จ่ายเงินการบันทึกรายการบัญชี หากพบว่าขั้นตอนใดซ้ำซ้อนหรือไม่มีความจำเป็นทำให้เกิดความยุ่งยากเสียเวลาก็จะตัดรายการหรือขั้นตอนนั้นออกไป	.624
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)	2.293
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)	14.331

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ด้านการวางระบบบัญชีพบว่า ด้านการวางระบบบัญชีสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .624-.817 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายด้านการวางระบบบัญชีสูงสุด ได้แก่ การใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดผังบัญชีและรหัสบัญชีเพื่อช่วยให้การจัดทำบัญชีสะดวกต่อการพิจารณารายการค้าให้ถูกต้องและรัดกุมยิ่งขึ้น รองลงมาเป็นการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการกำหนดรูปแบบของสมุดบัญชีต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายบัญชีและนโยบายของกิจการโดยคำนึงถึงการตรวจสอบและการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี และการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีในการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไป ซึ่งได้แก่ ขั้นตอนในการออกเอกสาร การอนุมัติการเบิก จ่ายเงินการบันทึกรายการบัญชี หากพบว่าขั้นตอนใดซ้ำซ้อนหรือไม่มีความจำเป็นทำให้เกิดความยุ่งยากเสียเวลาก็จะตัดรายการหรือขั้นตอนนั้นออกไป องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 2.293 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 14.331 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนองค์ประกอบการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีได้ร้อยละ 14.331 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบแล้วองค์ประกอบการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล

ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1. มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำรูปแบบการจดทะเบียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธุรกิจของลูกค้า	.806
2. มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งกิจการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการให้ลูกค้าอยู่เสมอ	.633
3. มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำให้ลูกค้าเตรียมเอกสารและหลักฐานเพื่อใช้ในการจดทะเบียน	.469
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)	1.687
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)	10.542

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล พบว่า ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .469-.806 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล ได้แก่ มีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำรูปแบบการจดทะเบียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธุรกิจของลูกค้า รองลงมาเป็นการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งกิจการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการให้ลูกค้าอยู่เสมอ และมีการใช้ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลในการแนะนำให้ลูกค้าเตรียมเอกสารและหลักฐานเพื่อใช้ในการจดทะเบียน องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 1.687 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 10.542 แสดงว่า

ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบการใช้ความรู้ด้านจดทะเบียนนิติบุคคลได้ ร้อยละ 10.542 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบแล้วองค์ประกอบการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีมีความสำคัญเป็นอันดับ 2

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร

ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1. มีการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีโดยการสอบถามผู้บริหารและพนักงานเพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เหตุการณ์หลังวันสิ้นปีบัญชีที่สำคัญ หนี้สิน อาจเกิดขึ้นภายในหน้าและภาระผูกพัน ฯลฯ	.678
2. มีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการตรวจทานเพื่อเป็นการยืนยันความจริง ความถูกต้อง ความแม่นยำ ความสมเหตุสมผลหรือความน่าเชื่อถือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการหาหลักฐานยืนยันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่	.664
3. มีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการกำหนดประเด็นภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะวางแผนภาษีอากร	.536
4. มีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการกำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อการเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และเสียเป็นจำนวนน้อยที่สุด โดยไม่หลีกเลี่ยงภาษีอากร	.593
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)	1.030
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance)	6.439

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากรพบว่า ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรสำคัญ 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .678-.593 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายด้านการจดทะเบียนนิติบุคคลและวางแผนภาษี ได้แก่ มีการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีโดยการสอบถามผู้บริหารและพนักงาน เพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เหตุการณ์หลังวันสิ้นปีบัญชีที่สำคัญ หนี้สิน อาจเกิดขึ้นภายในหน้า และภาระผูกพัน ฯลฯ รองลงมา มีความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีในการตรวจทานเพื่อเป็นการยืนยันความจริง ความถูกต้อง ความแม่นยำ ความสมเหตุสมผลหรือความน่าเชื่อถือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการหาหลักฐานยืนยันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ และมีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการกำหนดประเด็นภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะวางแผนภาษีอากร และมีการใช้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีอากรโดยการกำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อการเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และเสียเป็นจำนวนน้อยที่สุด โดยไม่หลีกเลี่ยงภาษีอากร องค์ประกอบนี้ได้ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) เท่ากับ 1.030 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) เท่ากับ 6.439 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุดและสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบการใช้ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษี ได้ร้อยละ 6.439 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) กับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบแล้วองค์ประกอบการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีมีความสำคัญเป็นอันดับ 3

เมื่อจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ดังกล่าวข้างต้น ได้จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี ความรู้ด้านจดทะเบียนนิติบุคคลและด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร จากนั้นวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยมาเข้าสมการถดถอยเพื่อศึกษาว่าส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชี ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชีกับปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้

ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	ปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชี			
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t	Sig

ค่าคงที่ (Constant)	1.803	.865	2.085	.039
ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี (SYS)	-.138	.039	-3.552	.001*
ความรู้ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล (COR)	.048	.043	1.100	.273
ความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร (TAX)	-.103	.042	-2.454	.015*
R	.346			
R Square	.120			
Adjusted R Square	.101			
Maximum VIF	1.111			
*p <.01				

จากตารางที่ 11 พบว่า ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีและความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากร ส่งผลต่อปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้ ($\beta_1 = .138, p < .01$) ($\beta_2 = .103, p < .015$) ในทิศทางตรงกันข้ามกัน อาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของสำนักงานบัญชีมีความรู้ด้านการวางระบบบัญชีและความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและการวางแผนภาษีอากรมากจะทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีมีน้อย หากมีความรู้ด้านการวางระบบบัญชีและความรู้ด้านงานตรวจสอบบัญชีและวางแผนภาษีอากรน้อยปัญหาที่เกิดขึ้นในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีก็จะเพิ่มมากขึ้น สมการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

$$\text{PROB} = \beta_{01} + \beta_1 \text{SYS} + \beta_3 \text{TAX}$$

คำขอบคุณ

บทความฉบับนี้ได้มาจากการสังเคราะห์จากงานวิจัยเรื่อง“ปัญหาในการให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนเงินทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย งบประมาณเงินรายได้ ผู้เขียนขอขอบคุณ มา ณ ที่นี้ รวมถึงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำบทความวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักกำกับดูแลธุรกิจ. (2553). ปัญหาและข้อบกพร่องที่พบในธุรกิจรับทำบัญชีในปริมาณสูง. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2557, จาก <http://www.xn82cyajacdb4eei6e5djl0cm0r.net/archives/34>.
- [2] สภาวิชาชีพบัญชี. (2555). พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2557, จาก www.fab.or.th.
- [3] สุภาพร เฟ่งพิศ. (2553). ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- [4] แสงระวี อยู่ทอง. (2558). “รูปแบบและปัญหาในการให้บริการของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย”, วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนครินทร์วิโรฒ. 4(2) เมษายน-กันยายน 2556.
- [5] มาริษา ทิพย์อักษร. (2554). ปัญหาของผู้บัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.
- [6] Donald R. Cooper and Pamela S. Schindler. **Business Research Method**. Eleventh Edition. Mc Graw-Hill International Edition.
- [7] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). รายชื่อสำนักงานบัญชี. สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2558, จาก www.dbd.go.th.
- [8] _____. (2558). เถณฑ์การแปลผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558, จาก <http://naiyatip-research.blogspot.com/p/research-tools.html>.